

- **Hva skjer på dette bildet?**

Prøv gjerne å få barna til å komme med forslag om hva jenta sier til han, og snakk om hvordan hun viser med kropp og blick at gutten er utestengt.

- **Hvilke følelser har gutten som blir utestengt?**

Hjelp barna å legge merke til at gutten er lei seg, hvordan ser vi det? Andre følelser vi kan kjenne når vi blir utestengt er redd, sinne og skam. Det er vondt å bli utestengt.

- **Hva trenger gutten nå?**

Gutten trenger kanskje at den andre jenta sier at hun vil at gutten også kan være med? Eller han trenger at noen voksne ser hva som skjer og hjelper dem? Eller han trenger at noen andre kommer og vil være sammen med han. Se gjerne også på det store situasjonsbildet, og snakk om hvem på bildet som kan hjelpe.

- **Det kan være mange grunner til at barn utestenger andre. Hva er det jenta har lyst til siden hun ikke vil ha med gutten?**

Poenget her er at barn kan ha gode grunner til å utestenge andre. Det betyr ikke at det er greit å gjøre det, men ved å identifisere behovet bak handlinga kan vi hjelpe barnet å finne andre måter å dekke behovet på – som ikke går ut over andre.

- **Hva kan jenta gjøre i stedet for å stenge gutten ute?**

Hva bør vi gjøre når noen har lyst å være sammen med oss? Må vi alltid si ja?

- **Hva skjer på dette bildet?**

Vi kan ikke vite helt hva som har skjedd før det vi ser. Kanskje var det gutten som tok fra jenta leika og nå lugger hun ham? Det trenger ikke være mobbing, men det kan være det. Dersom gutten bare satt og leika og så kom jenta og lugget, da kan det være mobbing.

- **Hvilke følelser har gutten som blir plaga?**

Hjelp barna å legge merke til at gutten har det vondt, hvordan ser vi det? Andre følelser vi kan kjenne når noen gjør oss noe vondt er f.eks. redd, sinne og skam.

- **Hva trenger gutten nå?**

Gutten trenger kanskje at noen voksne ser hva som skjer og hjelper dem? Kanskje trøst, bli klappa på litt og passa på? Eller han trenger at noen andre kommer og vil leike med han så han får tenke på noe anna. Se gjerne også på det store situasjonsbildet, og snakk om hvem på bildet som kan hjelpe.

- **Det kan være mange grunner til at barn plager andre. Hva er det jenta har lyst til siden hun plager gutten?**

Poenget her er at barn kan ha gode grunner til å plage andre. Det betyr ikke at det er greit å gjøre det, men ved å identifisere behovet bak handlinga kan vi hjelpe barnet å finne andre måter å dekke behovet på – som ikke går ut over andre.

- **Hva kan jenta gjøre i stedet for å plage gutten?**

Dersom hun gjerne vil ha en leke, hva kan hun gjøre da? Dersom hun er sint på gutten, hva kan hun gjøre da? Dersom hun har det vondt inni seg for noe anna, hva kan hun gjøre da? Dersom hun kjeder seg, hva kan hun gjøre da?

- **Hva skjer på dette bildet?**

Vi vet ikke om dette er to som krangler om sykkelen, eller om den ene prøver å ta fra den andre sykkelen. Dersom gutten alltid tar fra jenta sykkelen er det mobbing.

- **Hvilke følelser har barna?**

Hjelp barna å legge merke hvilke følelser barna kan ha. Er de litt sinte? Litt redde? Hva skjer med den som ikke får ha sykkelen?

- **Hva trenger jenta nå?**

Dersom det var jenta som hadde sykkelen først, og gutten som kom for å ta den fra ho, hva trenger hun da? Er det noen som kan hjelpe? Se gjerne også på det store situasjonsbildet, og snakk om hvem på bildet som kan hjelpe. Hvordan kan den voksne vite hva som har skjedd/hva som blir rett?

- **Det kan være mange grunner til at barn tar fra andre leker. Hva er det gutten har lyst til siden han tar sykkelen?**

Poenget her er at barn kan ha gode grunner til å ta ting fra andre. Det betyr ikke at det er greit å gjøre det, men ved å identifisere behovet bak handlinga kan vi hjelpe barnet å finne andre måter å dekke behovet på – som ikke går ut over andre.

- **Hva kan gutten gjøre i stedet for å ta sykkelen?**

Kan han spørre om å få bli med å leike med den? Være den som får den når jenta er ferdig med den? Eller se på det store bildet om det er andre ting han heller kan gjøre.

- **Hva skjer på dette bildet?**

Gutten er alene og har ingen å leike med. Vi veit ikke hvorfor. Kanskje har noen utestengt han? Sagt at de ikke vil være sammen med han?

- **Hvilke følelser har han?**

Han ser trist og usikker ut. Er han litt redd skal tro? Er han ensom? Hvilke følelser kan vi få når vi er alene og ikke har noen å være sammen med?

- **Hva trenger gutten nå?**

Trenger han at noen kommer og spør om han vil være med i leiken? Se på det store bildet, og se om dere kan komme på noen der som kan invitere han med i leik. Kanskje noen voksne kan hjelpe? Hva kan de gjøre? Prøv gjerne å spille det som rollespill.

- **Hva kan gutten gjøre for å få leike med noen?**

Dersom gutten har blitt utestengt har han kanskje blitt redd for at ingen liker han, og dermed kjennes det vanskelig å spørre noen om å få bli med i leik. Da er det fint om han snakker med en voksen som kan hjelpe.

Dersom gutten klarer det, er det fint om han går bort til noen han synest ser snille ut, og spør «Hei! Vil dere være med å leike med ballen?» eller «Hei! Kan jeg få være med å leike?»

Sjå på den store tegningen og finn ut hvem det kan være lurt å spørre. Og prøv eventuelt å øve på hvordan det kan gjøres.

- **Hva skjer på dette bildet?**

Det er gutten som satt på dragen, og jenta som lugget han. Og nå har den voksne fra sandkassa kommet for å hjelpe. Han har satt seg ned på kne sammen med dem, og viser med ansikt, stemme og kroppsspråk at han ikke er sint på noen av dem, men har kommet for å hjelpe dem.

- **Hvordan kan han hjelpe dem?**

Når voksne skal hjelpe er det lurt om de prøver å forstå hvordan barna opplevde det som skjedde, og viser at de forstår begge to.

Den voksne prøver kanskje også forstå hva barna hadde lyst til da det dumme skjedde. Slik at den voksne også prøver å finne andre løsninger sammen med barna.

For det er jo helt greit å ha lyst til noe, helt greit å bli sint eller få andre vonde følelser også. Det som ikke er greit er å si eller gjøre noe som blir vondt eller dumt for andre.

Derfor skal vi sammen prøve å finne gode måter å ha det fint på i barnehagen, der vi kan gjøre mye av det vi har lyst til, men uten at det går ut over noen andre.